

Kommun(er): Enköpings kommun

Region Uppsala: Berörda verksamheter i Region Uppsala

Fastställt av: Lokal tjänsteledning

Datum: 2022-06-21

Samverkan, utveckling och föräldraskap, SUF, mellan Enköpings kommun och Region Uppsala

Innehåll

Bakgrund.....	1
Det handlar om barnen	2
Syfte	3
Termer och begrepp.....	3
Omfattning.....	3
Ansvar	3
Genomförande	3
Att ge underlag för medvetna beslut	3
Kontakt vid graviditet.....	4
Kontakt vid nyfött barn och vid ny identifierad familj	5
Anpassade stödinsatser.....	5
Avvikelser och uppföljning.....	6
Referenser.....	6
Dokumenthistorik.....	6

Bakgrund

SUF som står för Samverkan, utveckling och föräldraskap är en tvärprofessionell satsning för att ge stöd till föräldrar vars kognitiva svårigheter är så omfattande att det

påverkar föräldraförmågan. Till målgruppen hör föräldrar med intellektuell funktionsnedsättning, svagbegåvning, förvärvad hjärnskada och neuropsykiatrisk funktionsnedsättning såsom autismspektrumtillstånd, ADHD eller ADD. Förälderns sammantagna svårigheter ska även medföra att föräldern behöver anpassat stöd.

Verksamma inom Enköpings kommun och Region Uppsala har som målsättning att genom samverkan och med stöd av SUF-Kunskapscentrum utveckla kompetens, arbetssätt och anpassade insatser som stärker föräldrarnas föräldraförmåga.

I november 2018 antogs ViS-dokumentet "SUF Kunskapscentrum: riktlinjer för samverkan i Uppsala län 2019-2023" av TL HSVO. Dokumentet innebär prioritering av målgruppen med ett samägande och gemensamt ansvar av parterna för utvecklingsprocesserna. Samtidigt antogs ett regionalt strävansmål för Uppsala län: jämlika levnadsvillkor för familjer där någon av föräldrarna har intellektuell funktionsnedsättning och/eller andra kognitiva svårigheter såsom vid ADHD, ADD, autismspektrumtillstånd, förvärvad hjärnskada och svagbegåvning.

Inom ramen för ViS-dokumentets riktlinje har därför lokala SUF-gruppen i Enköping utarbetat en lokal rutin för hur denna samverkan ska bli till praktisk handling i en strävan att uppnå det regionalt uppsatta målet. Lokal rutin för hur denna samverkan ska ske har tidigare saknats.

Det handlar om barnen

De viktigaste personerna i ett barns liv är föräldrarna. Att förstå vad det innebär att vara förälder och kunna möta de krav barnet har är en utmaning för alla föräldrar men en förutsättning för att ett barn ska ges möjlighet till goda uppväxtvillkor. Att kunna utveckla föräldraförmågan i förhållande till vad barnet behöver kräver ibland en förändring som kan vara svår att göra på egen hand.

Enligt FN:s Konvention om barnets rättigheter har alla barn rätt till goda uppväxtvillkor. Det innebär att tillförsäkra att alla barn ges möjlighet att tillgodogöra sig av de olika former av föräldraskapsstöd som riktas till föräldrar. Av artikel 23 i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning framgår att en förälder vars funktionsnedsättning är sådan att den påverkar föräldraförmågan har rätt till anpassat stöd i sitt föräldraskap, under hela barnets uppväxt. Det handlar om barns rätt till goda uppväxtvillkor och föräldrar med funktionsnedsättnings rätt till stöd i sitt föräldraskap – för barnets skull.

Denna rutin för samverkan har som övergripande utgångspunkt:

- FN:s konvention om barnets rättigheter (Barnkonventionen)
- FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning (artikel 23)
- Nationell strategi för stärkt föräldraskapsstöd (2018)

Syfte

Denna lokala rutin för Enköping är ett verktyg för att säkerställa fungerande samverkan mellan berörda verksamheter i syfte att stärka villkoren för de barn vars föräldrar inte kan tillgodogöra sig ett generellt föräldrastöd.

Den lokala rutinen ska främja jämlika levnadsvillkor för familjer där någon av föräldrarna har kognitiva svårigheter som påverkar deras föräldraförmåga.

Termer och begrepp

BMM - Barnmorskemottagning

BMC – Barnavårdscentral

Familjens hus – Socialförvaltningens avdelning för behandlingsinsatser gällande barn och familj. Kan även ge rådgivande samtal vid fem tillfällen utan journalföring

SUF Kunskapscentrum – Arbetar med att utveckla, samla och sprida kunskap om stöd till barn och föräldrar i familjer där någon förälder har Intellektuell funktionsnedsättning (IF) eller andra kognitiva svårigheter som påverkar föräldraförmågan. Kunskapscentret samfinansieras av Region Uppsala och Uppsala läns kommuner

Omfattning

Denna rutin omfattar berörda medarbetare vid habiliteringen, psykiatri, barnmorskemottagningar, ungdomsmottagningen, barnavårdscentraler i Enköping samt medarbetare inom Enköpings kommuns verksamheter: socialförvaltningen, vård- och omsorgsförvaltningen och utbildningsförvaltningen.

Ansvar

Chefer för berörda verksamheter ansvarar för att rutinen implementeras och efterföljs. Enköpings kommuns representant i ledningsgrupp för SUF Kunskapscentrum ansvarar för kommunikationen mellan den lokala SUF-gruppen och ledningsgruppen för SUF Kunskapscentrum.

Genomförande

Att ge underlag för medvetna beslut

Gymnasiesärskolan arbetar för att ungdomar ska ha kunskap för att kunna göra informerade val och fatta medvetna beslut om att bli förälder eller inte. De anordnar särskilda temadagar om exempelvis livskunskap, funktionsvariationer, sex och samlevnad. De går också igenom vad föräldraskap innebär genom att bland annat använda babysimulator och Toolkit.

Gymnasiesärskolan har möjlighet att bjuda in samverkansparter. Till exempel kan Familjens hus föreläsa om föräldraskap, behovet att som förälder ta emot stöd och

öppenvårdens insatser. Ungdomsmottagningen kan bland annat ge information om preventivmedel.

Om yrkesverksam i gymnasiesärskolan uppmärksammar elev som har en stark önskan att bli förälder inom kort ska de:

- stödja eleven i kontakt med habiliteringen och/eller Familjens hus, för att eleven ska få fördjupad kunskap om vad föräldraskap innebär och vilket stöd som finns.
- Stödja personen i kontakten med andra yrkesverksamma.
- Ge möjligheten att ha nätverksmöte.

Om annan yrkesverksam inom kommun och region identifierar kognitiva svårigheter hos en person som har funderingar på barn eller ytterligare barn ska de:

- stödja personen i att ta kontakt med Familjens hus och/eller habiliteringen för att få fördjupad kunskap om vad föräldraskap innebär och vilket stöd som finns.
- Stödja personen i kontakten med andra yrkesverksamma.
- Ge möjligheten att ha nätverksmöte.

Babysimulator används för att ge en ökad förståelse för vad som krävs för att ta hand om ett litet barn. Mer information finns att läsa på www.regionuppsala.se/suf Familjens hus eller habiliteringen (habiliteringen enbart till personer inskrivna på habiliteringen) kan förmedla kontakt så att personer som önskar träna med babysimulator kan göra det. Det finns olika material att använda för att prata om vad föräldraskap innebär, till exempel genom bildstödsmaterial.

Preventivmedelsrådgivning ska erbjudas person i målgruppen om behov finns. Rådgivningen ska ges på ett sätt så att personen kan ta till sig informationen, till exempel genom bildstöd. Anpassat material finns på www.regionuppsala.se/suf . Yrkesverksam ska erbjuda sig att ge stöd i kontakten med barnmorskemottagning/ungdomsmottagning.

Kontakt vid graviditet

Yrkesverksam som identifierar kognitiva svårigheter hos en blivande förälder/föräldrar och som bedömer den/de vara i behov av anpassade stödinsatser inför kommande föräldraskap ska:

- Förmedla kontakt med BMM som kan erbjuda föräldrautbildning med hjälp av SUF-material som finns på www.regionuppsala.se/suf Vid behov samordnar BMM föräldrautbildningen med specialismödravården.
- Motivera till och förmedla kontakt med socialförvaltningen för anpassade stödinsatser

- Ge möjlighet till nätverksmöte
- Vid behov bjuda in de blivande föräldrarna och deras nätverk till ett möte med samarbetsparter, t ex socialtjänstens mottagning för ansökan/anmälan, Familjens hus, habiliteringen, BMM, gymnasiesärskola, daglig verksamhet, boendestöd, BVC
- Handläggare inom socialförvaltningen kan erbjuda insatser enligt delegation, familjebehandling t ex i form av Blomstra eller PYC

Som stöd finns *Checklista vid bemötande av person med kognitiva svårigheter* som finns på www.regionuppsala.se/suf

Kontakt vid nyfött barn och vid ny identifierad familj

Yrkesverksam som identifierar kognitiva svårigheter hos en förälder/föräldrar och som bedömer den/de vara i behov av anpassade stödinsatser i sitt föräldraskap ska:

- Motivera till och förmedla kontakt med Öppenvården BoF för anpassade stödinsatser
- Ge möjlighet till nätverksmöte
- Vid behov bjuda in de blivande föräldrarna och deras nätverk till ett möte med samarbetsparter, t ex socialtjänstens mottagning för ansökan/anmälan, Familjens hus, habiliteringen, BMM, gymnasiesärskola, daglig verksamhet, boendestöd, BVC
- Handläggare inom socialförvaltningen kan erbjuda insatser enligt delegation, familjebehandling t ex i form av Blomstra eller PYC

Anpassade stödinsatser

Blomstra: Del av Familjens hus, arbetar med samspel och anknytning. Riktat sig till familjer med barn i förskoleålder samt gravida.

PYC: Parenting young children. Föräldrautbildning som är anpassad för föräldrar med kognitiva svårigheter. Ett konkret, individuellt och hembaserat föräldrastöd som stärker föräldrarnas samspel med och omvårdnad om sitt barn. Används även under graviditet för att förbereda inför föräldraskapet.

Tool-kit: Barn – vet jag vad det innebär? Ett material för att skapa medvetenhet om vad det innebär att få ett barn, avsett för personer med intellektuell funktionsnedsättning som vill bli förälder. Går igenom områdena tid, bostad, pengar, relationer och färdigheter.

UPS: Understanding and planning support. Konkret och visuellt samtalsverktyg som hjälper att få till ett deltagande och konstruktiv dialog mellan professionella och föräldrar.

Nätverksmöte: En modell för möte där förälder utifrån sin frågeställning bjuder in sitt privata och/eller professionella nätverk. Mötet leds av två oberoende nätverksledare som tillhör kommunens nätverkslag.

Psykoedukation: Att få lära sig mer om sin funktionsvariationens innebörd och hur den påverkar föräldraskapet.

Avvikelser och uppföljning

Varje part dokumenterar avvikelser och förbättringsområden. Dessa följs regelbundet upp av den lokala SUF-gruppen samt av berörda chefer för att justera samverkansdokumentet. Varje part beslutar inom sin organisation vilken chef som har uppföljningsansvar

Referenser

[SUF-Kunskapscenter, Vård i Samverkan](#)

Dokumenthistorik

2022-06-21 Nytt dokument